

Čís. 1398.

Zavinění obecního starosty na úrazu při stavbě, ježto ji zadal neoborníku způsobem formálně vadným. Po stránce subjektivní stačí ke skutkové podstatě §u 335 tr. zák., že pachatel mohl vědět, že počínání jeho může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí naznačené v §u 335 tr. zák. Neznalost předpisů stavebního řádu omlouvá pachatele.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1923, Kr I 1189/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaných Josefa L-a a Josefa M-a do rozsudku krajského soudu v Plzni ze dne 13. září 1923, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života dle §u 335 tr. zák. — mimo jiné z těchto

d ů v o d ů :

Zmatek §u 281 čís. 9 a) tr. ř. není opodstatněn. Vývody stížnosti brojí v tomto směru proti rozsudkovému výroku, jímž vysloveno zavinění obžalovaného po stránce subjektivní. Pojmové znaky přečinu dle §u 335 tr. zák. nebyly prý v tomto směru zjištěnou činností obžalovaného vyčerpány a tato byla prý proto nesprávně podřaděna ustanovení §u 335 tr. zák.; jelikož prý nezakládá vůbec žádného soudně trestného činu. Tak uplatňuje stížnost především, že obžalovaný nemohl předvídati, že provedení oprav na obecní pastoušce neoprávněným a nekvalifikovaným zedníkem bez dozoru oprávněného stavitele může mít v zápětí nebezpečí uvedené v §u 335 tr. zák. Vždyť prý není zjištěno, že obžalovaný znal dotyčné předpisy stavebního řádu (§ 50 a 122), jež ono vědomí sprostředkují. Stížnosti jest sice přisvědčiti v tom, že rozsudek neobsahuje zjištění, že stěžovatel tyto předpisy znal, a že neuvádí důvodů pro přesvědčení, že je znáti musil. Náhled nalézacího soudu, že nelze se omlouvatí jejich neznalostí, nemůže obstáti, neboť odporuje jasnému znění §§ 3 a 233 tr. zák., podle nichž pouze neznalostí zákona o zločinech, jakož i neznalostí trestního zákona, pokud se týče obsažených v něm ustanovení o přečinech a přestupcích nikdo v otázce trestní viny omlouvatí se nemůže. Ale tato vada napadeného rozsudku nemůže přivoditi účinek pro stěžovatele příznivý. Stížnost přehlíží, že trestní zavinění obžalovaného dlužno posuzovati nejen podle znalosti dotyčného ustanovení stavebního řádu, nýbrž že se dle §u 335 tr. zák. dopouští kulposního jednání a opomenutí také a především ten, kdo již dle přirozených následků svého počínání, které může každý snadno poznati, postřící může, že z opomenutí nebo jednání může vzejíti nebezpečnost pro život, zdraví nebo tělesnou bezpečnost lidí, nastane-li výsledek v tomto zákoně předpokládaný. Teprve na druhém místě jsou uvedeny jako zdroje vědomí, tvořícího pojmový znak přestupku nebo přečinu proti bezpečnosti života, předpisy zvláště vyhlášené, povolání a živnost pachatele atd. Je pravda, že napadený roz-

sudek při posouzení viny stěžovatelovy klade zvláštní váhu na znalost předpisů stavebního řádu, jež dle toho, co shora bylo uvedeno, nemůže zde přicházeti v úvahu, ale při tom nespouští s očí hlavní moment pro subjektivní zavinění stěžovatelovo, vyslovený jasně nejen ve výroku rozsudečném, že Josef L., svěřiv provedení opravy pastoušky Josefu M-ovi, dopustil se opomenutí, jež dle svých přirozených následků, které každý snadno poznati může, jest takové, že se může jím způsobiti nebo zvětšiti nebezpečí zdraví, života a bezpečnosti těla lidského, nýbrž i v důvodech rozsudku, kde soud nalézací výslovně zjišťuje, že možnost úrazu obžalovaní zajisté mohli předvídati nejen dle svého postavení a povolání, nýbrž i se zřetelem na platné předpisy, jichž nedbali. Pro onen výrok obsahuje napařený rozsudek potřebné zjištění, ovšem ne vždy výslovně, avšak vždy aspoň jako předpoklady jiných zjištění, takže o přesvědčení nalézacího soudu, odpovídajícím tomuto výroku, nemůže býti pochybnosti. Tak praví rozsudek, že se v tomto případě dle úsudku znalců jednalo o t. zv. adaptaci, t. j. změnu a opravu, vztahující se na podstatné části stavebního objektu (postavení příčky, výměna zárubní, klenby nade dveřmi a pod.). Z počátku další věty »bylo tedy povinností obecního zastupitelstva (starosty) svěřiti tyto práce oprávněné osobě...«, jest zřejmo, že rozsudek předpokládá, že starostovi bylo známo, o jaké opravy jde. Ostatně obžalovaný při hlavním přelíčení netvrdil, že mu to známo nebylo, naopak vyličil, jaké opravy se měly provést, a dodal, že nevěděl, že je k tomu zapotřebí stavitele, čímž implicity doznal, že mu bylo známo, o jaké opravy šlo. Je-li tomu tak, nemůže se však omlouvat tím, že nemohl předvídati nebezpečí, jež může vzejíti vadným provedením opravy. Každý dospělý člověk, obzvláště majitel usedlosti, jakým jest stěžovatel, musí věděti, že opravy, vztahující se na podstatné části stavebního objektu, vyžadují zvláštní opatrnosti, a nesmí býti svěřeny nekvalifikovanému zedníku, jenž může bezpečně provést jen opravy nepatrného významu. Že k tomu přesvědčení dospěl také nalézací soud, o tom svědčí jeho úvaha, že obžalovaní zajisté mohli předvídati možnost úrazu nejen dle svého postavení a povolání, nýbrž i se zřetelem na platné předpisy. Přesvědčení soudu je tím spíše ospravedlněno, ježto obžalovaný L. sám doznal, že mu bylo známo, že spoluobžalovaný M. opatřil si svého času při opravě obecní kapličky stavitele sám. To vše vyčerpává úplně skutkovou podstatu přečinu dle §u 335 tr. zák. po stránce subjektivní a vývody stížnosti, zabývající se hlavně vlivem neznalosti stavebních předpisů na posouzení činu stěžovatelova, jsou bezpodstatnými. Snaží-li se stěžovatel dokázati, že ho vyvíňuje právě ta okolnost, že spoluobžalovaný M. sám se podjal při opravě kapličky dozoru stavitele, poněvadž mohl prý předpokládati, že M. tak učiní i při opravě pastoušky, jest na omylu. Rozsudek uvádí sice v důvodech obranu obžalovaného a též výpověď spoluobžalovaného M-a, že starostu L-a předem na to upozornil, že práce tyto mají se provést pod dohledem nějakého stavitele nebo zednického mistra, a že obžalovaný L. to popíral. Ale nalézací soud neučinil v tomto směru žádného zjištění, a stížnost nevytýká rozsudku neúplnost proto, že se soud

touto obranou nezabýval. Nelze proto již z formálních důvodů na tuto námitku stížnosti při přezkoumávání rozsudku s hlediska čís. 9 a) Šu 281 tr. ř. bráti zřetel. Ostatně bylo povinností starosty, by se osobně přesvědčil, zda se práce dějí pod dohledem stavitele, to tím spíše, ježto věděl, o jaké opravy jde. Že jeho neopatrnost v jednom případě zůstala bez následků, nemůže ho v jiném případě vyvinit. Je-li zjištěno, že obžalovaný mohl vědět, že provedení práce bez dozoru stavitele jest nebezpečné, nesměl se spokojiti pouhým udělením příkazu spoluobžalovanému M-ovi, rovněž jako nesměl se M. spokojiti pouze mechanickým splněním příkazu. Zjištěním napadeného rozsudku, že si obžalovaný byl nebezpečí opravy beze stavitelova dozoru vědom, je vyvrácena další námitka stížnosti, jež popírá subjektivní zavinění obžalovaného L-a proto, že dle Šu 56 obec. zřiz. nemusí obecní starosta usnesení obecního zastupitelstva prováděti, měl-li by starosta obecní za to, že zastupitelstvo v učiněném usnesení vystoupilo z mezí své působnosti, anebo že usnesení zastupitelstva odporuje platným zákonům. Subjektivní přesvědčení stěžovatelovo, že usnesení obecního zastupitelstva, jež dalo podnět k úrazu, odporuje platným zákonům, není ovšem zjištěno. Ale toho zde není zapotřebí, neboť stačí, když stěžovatel mohl vědět, že výkon usnesení může přivoditi nebo zvětšiti nebezpečí naznačené v Šu 335 tr. zák., a že se proto tomuto ustanovení přičí. To jest v tomto případě ohledně stěžovatele zjištěno a týž nese proto zodpovědnost ve smyslu Šu 335 tr. zák., jenž nevyžaduje dolosního, nýbrž pouze kulposního jednání neb opomenutí, jehož pachatel nemusí si býti vědom, možno-li mu jen přičítati k vině, že nedostatkem bedlivosti neuvědomil si nebezpečnosti svého jednání nebo opomenutí pro cizí lidskou integritu tělesnou.

Čís. 1399.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Ke skutkové podstatě pletich stačí všeobecná jich způsobilost stupňovati cenu předmětu potřeby, třebaže nemohlo býti a nebylo zjištěno, že jimi ke stupňování ceny skutečně dojde.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1923, Kr I 1258/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 6. června 1922, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem dle Šu 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n.

Důvody:

Způsobilost pletich, stupňovati cenu předmětu, je pojmem, v zákoně stanoveným. Výroky, že tu jsou tato způsobilost a vědomí pachatelovo o ní, obsahují tudíž i právní hodnocení skutečností a mohou býti s hlediska zmatku čís. 9 lit. a) napadeny dokazováním, že nalézací soud posuzuje skutkový základ se stanoviska nesprávného výkladu onoho pojmu, obzvláště že pokládá v důsledku nesprávného výkladu